Lieta Nr. C29314319
Arhīva Nr.C-0507-20/16
ECLI:LV:RLPT:2020:0409.C29314319.12.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Rīgā 2020.gada 9.aprīlī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese V.Gailīte
ar sekretāri E.Pavloviču,
piedaloties prasītājas SIA "/nosaukums/" pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/, atbildētāju /pers. B/, /pers. C/ un trešās personas /pers. D/ pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Andrai Škurovai, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA "/nosaukums/" prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par kopīpašuma izbeigšanu, ar trešo personu /pers. D/.

**Aprakstošā daļa**

2018.gada 22.oktobrī prasītāja SIA "/nosaukums/" cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret atbildētājiem pret /pers. B/ un /pers. C/ par kopīpašuma izbeigšanu (dalīšanu), ar trešo personu /pers. D/.

Prasības pieteikumā norādīti tālāk minētie argumenti.

2016.gada 8.septembrī prasītāja iegādājās izsolē /pers. D/ piederošo 1/3 domājamo daļu nekustamā īpašuma /adrese/ (kadastra Nr./numurs/). Nekustamais īpašums sastāv no dzīvokļa īpašuma Nr./numurs/ ar platību 51 $m^2$ un 10/1000 domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas.

Tiesības uz minēto īpašumu reģistrētas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/, II daļas 1.iedaļas 8.2.punktā, saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 16.oktobra lēmumu lietā Nr.C60072316 (stājies spēkā 2016.gada 12.decembrī), Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 12.decembra lēmumu lietā Nr.C60072316.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ izdrukas II daļas 1.iedaļas 5.2.punktu un 9.2.punktu, atbildētājiem katram pieder 1/3 domājamā daļa no nekustamā īpašuma /adrese/ (kadastra Nr./numurs/).

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ II daļas 2.iedaļas 5.2.punktu, noteikts aizliegums atbildētājiem, bez trešās personas rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām. Saskaņā ar III daļas 1.iedaļas 1.1..punktu, nostiprināta trešās personas dzīvokļa tiesība līdz mūža galam, pamatojoties uz 2007.gada 16.jūlija dāvinājuma līgumu ar uzlikumu.

Prasītājs 2018.gada 28.aprīlī nosūtījis atbildētājiem un trešajai personai paziņojumus par kopīpašuma dalīšanu, aicinot apspriest kopīpašuma dalīšanas iespējas. Atbildētāji un trešā persona atbildes snieguši, taču nav snieguši priekšlikumus par iespējām dalīt minēto īpašumu.

Atbildētāji nav izteikuši priekšlikumus kopīpašuma izbeigšanai ar prasītāju, lai arī atbildētāji un trešā persona šobrīd dzīvo minētajā nekustamajā īpašumā un tā ir minēto personu deklarētā dzīvesvieta.

Prasītāja uzskata, ka izsoles rīkošana ir vispiemērotākais kopīpašuma izbeigšanas veids, jo jāņem vērā dalāmā priekšmeta īpašības un lietas apstākļi. Proti, jāņem vērā, ka prasītāja nevar lietot nekustamo īpašumu, jo tajā dzīvo viens no atbildētājiem un trešā persona. Ar atbildētājiem nav izdevies vienoties arī par īpašuma kopīgu lietošanu.

Līdz ar to prasītāja lūdz izbeigt kopīpašumu uz nekustamo īpašumu /adrese/ (kadastra Nr./numurs/), reģistrētu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/, nosakot, ka īpašums ir pārdodams izsolē, ieņemto naudas summu, atskaitot izsoles rīkošanas izdevumus, sadalot vienādās daļās starp prasītāju un atbildētājiem.

Prasītāja lūdz piedzīt visus tiesāšanās izdevumus solidāri no atbildētājiem, par labu prasītājai.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1067., 1068., 1074., 1075.pantu.

2019.gada 13.maijā tiesā saņemti atbildētāja /pers. C/ paskaidrojumu, kuros atbildētājs norāda, ka celto prasību neatzīst, atbildētājs paskaidro, ka arī prasītāja nav izteikusi nekādus priekšlikumus par kopīpašuma sadali, tikai lūgusi, lai to dara atbildētājs. Atbildētājs norāda, ka prasītāja nav izrādījusi interesi par kopīpašuma lietošanu, kā arī nav piedāvājusi to atpirkt no prasītājas. Atbildētājs ir ieinteresēts prasītājas 1/3 no kopīpašuma nopirkt par cenu, kāda ir pamatota ar zvērināta tiesu izpildītāja piedāvāto vērtējumu, rīkojot izsoli, proti, 6000 euro. Atbildētājs piekrīt mediācijai.

2019.gada 13.maijā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts trešās personas paskaidrojums, kurā trešā persona norāda, ka celto prasību neatzīst, jo nostiprināta dzīvokļa tiesība līdz mūža galam, pamatojoties uz 2007.gada 16.jūlija dāvinājuma līguma ar uzlikumu. Trešā persona piekrīt mediācijai.

2019.gada 14.maijā tiesā saņemti atbildētāja /pers. B/ paskaidrojumu, kuros atbildētājs norāda, ka celto prasību neatzīst, atbildētājs paskaidro, ka arī prasītāja nav izteikusi nekādus priekšlikumus par kopīpašuma sadali, tikai lūgusi, lai to dara atbildētājs. Atbildētājs ir ieinteresēts prasītājas 1/3 no kopīpašuma nopirkt par cenu, kāda ir pamatota ar zvērināta tiesu izpildītāja piedāvāto vērtējumu, rīkojot izsoli, proti, 6000 euro. Atbildētājs piekrīt mediācijai.

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve uzturēja celto prasību tādā apmērā kā tas norādīts prasības pieteikumā, gadījumā, ja tiesa atstāj kopīpašumu atbildētāju īpašumā, tad prasītājas ieskatā atbildētājiem būtu pienākums maksāt prasītājai kompensāciju no īpašuma tirgus cenu, jo prasītājai ir izveidojušies papildus izdevumi sakarā ar valsts nodevu apmaksu un nekustamā īpašuma nodokļa apmaksu. Mediācijai nepiekrīt.

Tiesas sēdē atbildētāju un trešās personas pilnvarotā pārstāve prasītājas celto prasību neatzīst, norādot, ka prasītāja negodīgi, pārkāpjot labas ticības principu nopirkusi nekustamā īpašuma domājamo daļu, zinot, ka īpašums ir dzīvokļa īpašums, kurā dzīvo personas, turklāt trešajai personai nostiprināta dzīvokļa tiesība līdz mūža galam. Pārstāve norāda, ka atbildētāji ir ieinteresēti izbeigt kopīpašumu un nopirkt prasītāja daļu par 6500 *euro*.

**Motīvu daļa**

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, atzīst, ka prasība ir nepamatota un ir noraidāma.

2016.gada 8.septembrī prasītāja iegādājās izsolē /pers. D/ piederošo 1/3 domājamo daļu nekustamā īpašuma /adrese/ (kadastra Nr./numurs/). Nekustamais īpašums sastāv no dzīvokļa īpašuma Nr./numurs/ ar platību 51 $m^2$ un 10/1000 domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas.

Tiesības uz minēto īpašumu reģistrētas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/, II daļas 1.iedaļas 8.2.punktā, saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 16.oktobra lēmumu lietā Nr.C60072316 (stājies spēkā 2016.gada 12.decembrī), Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 12.decembra lēmumu lietā Nr.C60072316.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ izdrukas II daļas 1.iedaļas 5.2.punktu un 9.2.punktu, atbildētājiem katram pieder 1/3 domājamā daļa no nekustamā īpašuma /adrese/ (kadastra Nr./numurs/).

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ II daļas 2.iedaļas 5.2.punktu, noteikts aizliegums atbildētājiem, bez trešās personas rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām. Saskaņā ar III daļas 1.iedaļas 1.1..punktu, nostiprināta trešās personas dzīvokļa tiesība līdz mūža galam, pamatojoties uz 2007.gada 16.jūlija dāvinājuma līgumu ar uzlikumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1074.pantu, nevienu kopīpašnieku nevar piespiest palikt kopīpašumā, ja vien tā nodibināšanas noteikumi nerunā tam pretim; turpretim katrs kopīpašnieks var katrā laikā prasīt dalīšanu.

Atbilstoši 1075.pantam, ja 1074.pantā norādītā dalīšanas gadījumā kopīpašnieki nevar vienoties par tās veidu, tad tiesa, raugoties pēc dalāmā priekšmeta īpašībām un lietas apstākļiem, vai nu piespriež katram no kopīpašniekiem reālas daļas, uzliekot, kad vajadzīgs, viena daļai zināmus servitūtus par labu otra daļai, vai atdod visu lietu vienam kopīpašniekam, ar pienākumu samaksāt pārējiem viņu daļas naudā, vai noteic lietu pārdot, izdalot ieņemto naudu kopīpašnieku starpā, vai arī izšķir jautājumu ar lozi, it īpaši tad, kad jāizšķir, kam no kopīpašniekiem paturēt sev pašu lietu un kas no viņiem apmierināms ar naudu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā "Kopīpašums" 2011. ir izteikts viedoklis, ka tiesa nevar noraidīt kopīpašnieka prasību par kopīpašuma reālu sadalīšanu, kas ierosināta tiesā saskaņā ar Civillikuma 1075. pantu, atsaucoties uz tiesību vispārēju principu par tiesību un pienākumu izpildi pēc labas ticības (Civillikuma 1.pants), jo tā ir kopīpašnieka tiesība, kas noteikta Civillikuma 1074.pantā. (AT Senāta lieta SKC-54/2009). Tiesību doktrīnā, analizējot kopīpašuma dalīšanas juridiskos aspektus, atzīts, ka Civillikuma 1075.pantā ietverts pilnvarojums tiesai pēc sava ieskata izraudzīties to dalīšanas veidu, kas, ņemot vērā visus lietas apstākļus, ir vispiemērotākais no minētajiem kritērijiem, t.i., "taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem" (..). Otrkārt, tiesai, izraugoties konkrētu dalīšanas veidu, atbilstoši Civillikuma 1075.pantam sevišķi jāņem vērā "dalāmā priekšmeta īpašības un lietas apstākļi".

Atkarībā no dalāmā priekšmeta īpašībām, t.i., no tā, vai kopējā lieta ir tiesiski dalāma (sk. Civillikuma 847.pants) tiesa var nākt pie slēdziena, vai reāla sadale vispār ir iespējama *(sk. A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002,278.lpp.).*

Sadalot kopīpašumu saskaņā ar Civillikuma 1075. pantu, tiesa piemēro vienu no šajā pantā norādītajiem nekustamā īpašuma reālās sadalīšanas veidiem. [..]Izpildot Civillikuma 5. panta norādi, ka gadījumā, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata, jo kopīpašnieki nav vienojušies par reālas kopīpašuma sadalīšanas veidu, izvēloties vienu no Civillikuma 1075.pantā norādītajiem sadalīšanas veidiem, jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem (Civillikuma 5.pants, Senāta lietas SKC-118/2008 un SKC-15/2011).

Līdz ar to nevar noliegt Civillikuma 1.pantā ietvertā vispārīgā tiesību principa kā vispārsaistoša priekšraksta nozīmi un tā juridisko spēku kopīpašuma dalīšanas gadījumā.

Civillikuma 1.pants *(tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības)* ir tikai palīglīdzeklis likumu piemērošanā tur, kur tas izrādīsies par vajadzīgu, un nav domāts tiesiskās drošības satricināšanai. Princips par labo ticību nebūt neizslēdz uzticību likumam, kā arī uzticību līgumā brīvi dotam vārdam, bet no likumu piemērošanas viedokļa var būt svarīgs korektīvs gadījumos, kad likuma formāla piemērošana novestu pie kļūmīgām situācijām no taisnības un vispārības interešu viedokļa (sal. *Ozoliņš O., Jaunā Civillikuma ievads. Raksti par Prezidenta K. Ulmaņa Civillikumu. Tieslietu Ministrijas Vēstneša 1939.g. 1.burtnīcas pielikums. Tieslietu ministrijas izdevums, 1939, 4.-6.lpp.).*

Labas ticības princips nozīmē to, ka katram savas tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ievērojot citu personu pamatotās intereses. Civillikuma 1.pants pieprasa, lai civiltiesisko attiecību dalībnieki rēķinātos viens ar otru un respektētu pretējās puses intereses, palīdzot novērst gadījumus, kuros līdzēji savas tiesības izmanto vai pienākumus izpilda neattaisnojamā veidā vai neattaisnojama mērķa sasniegšanai, rīkodamies pēc likuma vai tiesiska darījuma burta, taču pretēji to patiesajiem mērķiem. Tāpēc, ievērojot labas ticības principu, personai var tikt liegta subjektīvo tiesību izlietošana vai subjektīvo pienākumu izpilde, ja izrādās, ka otras puses pretējās intereses saskaņā ar likuma mērķi un konkrētās lietas apstākļu kopumu ir atzīstamas par svarīgākām (*Balodis K. Ievads civiltiesībās. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 140.-142.lpp.).*

Juridiskajā literatūrā, raksturojot labas ticības principa piemērošanas metodi, norādīts, ka labas ticības princips paredzēts tam, lai konkretizētu pastāvošās tiesību normas un tiesiskās attiecības atbilstoši to jēgai un mērķim (sk. *Balodis K. Labas ticības princips mūsdienu Latvijas civiltiesībās. Jurista Vārds, 03.12.2002., Nr. 24 (257)).*

Katram kopīpašniekam sava īpašuma aizsardzības nolūkā ir tiesības vērsties tiesā ar prasību gan pret trešajām personām, gan pārējiem kopīpašniekiem.

Civillikums paredz, ka nevienu kopīpašnieku nevar piespiest palikt kopīpašumā, ja vien tā nodibināšanas noteikumi nerunā tam pretim; turpretim katrs kopīpašnieks var katrā laikā prasīt dalīšanu (1074.pants).

Vispārīgi rīcībai ar visu kopējo lietu vai tās daļu nepieciešama visu kopīpašnieku piekrišana (Civillikuma 1068.pants), savukārt likumā paredzētā iespēja katram kopīpašniekam individuāli pieprasīt kopīpašuma dalīšanu pārējos nostāda izvēles priekšā: rast risinājumu, kā abpusēji pieņemamā veidā ar kopējo lietu rīkoties un to lietot, vai arī pieļaut kopīpašuma izbeigšanu.

Civillikuma 1075.pantā noteikts - ja 1074.pantā norādītā dalīšanas gadījumā kopīpašnieki nevar vienoties par tās veidu, tad tiesa, raugoties pēc dalāmā priekšmeta īpašībām un lietas apstākļiem, vai nu piespriež katram no kopīpašniekiem reālas daļas, uzliekot, kad vajadzīgs, viena daļai zināmus servitūtus par labu otra daļai, vai atdod visu lietu vienam kopīpašniekam, ar pienākumu samaksāt pārējiem viņu daļas naudā, vai noteic lietu pārdot, izdalot ieņemto naudu kopīpašnieku starpā, vai arī izšķir jautājumu ar lozi, it īpaši tad, kad jāizšķir, kam no kopīpašniekiem paturēt sev pašu lietu un kas no viņiem apmierināms ar naudu.

Tātad tiesība prasīt dalīt kopīpašumu ir viena no likumā paredzētajām kopīpašnieka tiesībām. Priekšnoteikums kopīpašuma dalīšanai tiesas ceļā ir kopīpašnieku nespēja labprātīgi vienoties par dalīšanas veidu.

Nevar liegt personai subjektīvo tiesību izlietošanu, ja tā savas tiesības izlieto labā ticībā. Prasības celšanu tiesā par kopīpašuma dalīšanu, nespējot kopīpašniekiem vienoties par kopējās lietas lietošanu un rīcību ar to, nevar uzskatīt par tiesību izmantošanu neattaisnojamu mērķu sasniegšanai.

Turpretī, ja civiltiesību subjekts šo tiesību izlieto netaisnprātīgi, viņš nebauda tiesisku aizsardzību.

Uz minēto atziņu balstīts Latvijas Republikas Senāta 2019. gada 17. decembra spriedums. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto

daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Atbildētāji, iebilstot pret prasību, norādījuši, ka prasītāja ieguvusi kopīpašumu izsoles ceļā, zināmā, ka noteikts aizliegums atbildētājiem, bez trešās personas rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām un nostiprināta trešās personas dzīvokļa tiesība līdz mūža galam, pamatojoties uz 2007.gada 16.jūlija dāvinājuma līgumu ar uzlikumu. Prasītāja nav izteikusi nekādus priekšlikumus par kopīpašuma sadali, tikai lūgusi, lai to dara atbildētāji. Atbildētāji norādījuši, ka prasītāja nav izrādījusi interesi par kopīpašuma lietošanu, nav maksājusi par tās lietošanu, kā arī nav piedāvājusi to atpirkt no prasītājas. Atbildētāji ir ieinteresēti prasītājas 1/3 no kopīpašuma nopirkt par cenu, kāda ir pamatota ar zvērināta tiesu izpildītāja piedāvāto vērtējumu, rīkojot izsoli, proti, 6000 *euro*, bet prasītāja tam nepiekrīt. Atbildētāji bija devuši piekrišanu mediācijai, tomēr tā nav noteikta, jo prasītāja mediācijai nepiekrīt.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve paskaidro, ka prasītājai iegādājoties nekustamo īpašumu, bija zināms, ka dzīvoklī dzīvo atbildētāji un trešā persona, ka dzīvoklī ir tikai divas istabas un ka ir nostiprināta trešās personas dzīvokļa tiesība līdz mūža galam, pamatojoties uz 2007.gada 16.jūlija dāvinājuma līgumu ar uzlikumu un tieši tāpēc izsolē dzīvoklis iegādāts par samērā nelielu cenu. Prasītājas pārstāve apstiprina, ka nav centusies lietot nekustamo īpašumu un nepiekrīt pārdot iegādāto nekustamā īpašuma daļu par summu, kādu samaksājusi izsolē. Prasītājas pārstāve tiesas sēdē apstiprina, ka iegādājās konkrēto nekustamo īpašumu zinot, ka nelietos to, ka pārdos vai izsoles rezultātā gūs peļņu.

Atbildētāji norāda, ka prasītājas rīcība ir negodprātīga.

Tiesa uzskata, ka šo apstākļu kopumā ir saskatāmas tādas savstarpējas sakarības, kas ļauj spriest par prasītājas rīcības, iestājoties kopīpašumā un vēlāk prasot kopīpašumu izbeigt ar pārdošanu izsolē, patieso mērķi - ļaunā nolūkā ar varu izbeigt kopīpašumu, par kura lietošanu kopīpašniekiem domstarpības nekad nav bijušas, kā to norāda atbildētāji.

Tiesai nav nekādu šaubu par to, ka iegūstot kopīpašuma domājamās daļas, prasītājas mērķis nebija kopīgi lietot un apsaimniekot kopīpašumu, jo to paskaidro un apstiprina prasītāja un par to sniedz paskaidrojumus atbildētāji un viņu pārstāve.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa pārliecinājusies, ka prasītājas mērķis ir peļņas nolūkā izbeigt kopīpašumu, izstumjot no kopīpašuma pārējos kopīpašniekus, t.sk. trešo personu, kura ir cienījamā vecumā, proti, dzimusi 1928.gadā un kura paļāvās uz to, ka saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ II daļas 2.iedaļas 5.2.punktu, noteikts aizliegums atbildētājiem, bez trešās personas rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām. Saskaņā ar III daļas 1.iedaļas 1.1..punktu, nostiprināta trešās personas dzīvokļa tiesība līdz mūža galam, pamatojoties uz 2007.gada 16.jūlija dāvinājuma līgumu ar uzlikumu.

Respektīvi, tiesa secina, ka likumā paredzēto tiesību prasīt kopīpašuma dalīšanu prasītāja nav izlietojusi taisnprātīgi, respektējot pārējo kopīpašnieku pamatotās intereses. Un, kā atzīts juridiskajā literatūrā, ja izrādās, ka attiecīgo gadījumu regulējošās tiesību normas burtiska piemērošana noved pie acīmredzami netaisnīga rezultāta, tiesai jāatrod šī gadījuma taisnīgs atrisinājums, iztulkojot speciālo tiesību normu kopsakarā ar Civillikuma 1.pantu. Tiesai ir jākonstatē, kuras puses intereses konkrētajā gadījumā ir jāaizsargā. Šai nolūkā tiesa sniedz pušu interešu vērtējumu, ko noskaidro speciālās tiesību normas un Civillikuma 1.panta sasaistes rezultātā (sk. *Balodis K. Labas ticības princips mūsdienu Latvijas civiltiesībās. Jurista Vārds, 03.12.2002., Nr. 24 (257)).*

Civillikuma 1075.panta piemērošanas sakarā Senāts norādījis, ka, sadalot kopīpašumu, tiesa piemēro vienu no šajā pantā norādītajiem nekustamā īpašuma reālās sadalīšanas veidiem. To tiesa izvēlas, izvērtējot kopīpašnieku savstarpējās attiecības, dalījuma iespējamību un konkrēto situāciju, kā arī izvērtējot dalāmā objekta saimniecisko nozīmi, tā īpašības un kopīpašnieku interešu pamatotību. Izpildot Civillikuma 5.panta norādi, ka gadījumā, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata, jo kopīpašnieki nav vienojušies par reālas kopīpašuma sadalīšanas veidu, tiesnesim, izvēloties vienu no Civillikuma 1075.pantā norādītajiem sadalīšanas veidiem, jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem (sk. *Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojuma „Kopīpašums", 2011, 29.lpp., secinājumu 1.3.punktu; Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 19.marta spriedumu lietā Nr. SKC-118/2008 (C90/02) un 2011.gada 12.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-15/2011 (C20216406)).*

Prasītājas rīcības rezultātā pārējiem kopīpašniekiem ir liegts panākt viņu interesēm visatbilstošāko rezultātu.

Vērā ņemams ir arī apstāklis, ka prasītāja ir kopīpašuma 1/3 daļas īpašniece. Prasība tiesā par kopīpašuma dalīšanu, pieprasot to pārdot izsolē, celta ar formālu ieganstu par nespēju panākt vienošanos, lai gan pirms vēršanās tiesā nekādu atsaucību iesaistīties ar kopīpašumu risināmos jautājumos prasītāja nav izrādījusi.

Tiesas ieskatā Civillikuma 1074. un 1075.panta mērķim neatbilst tāds kopīpašuma dalīšanas rezultāts, kad pēc kopīpašuma 1/3 domājamās daļas divu istabu dzīvokļa īpašnieces prasības pārējo domājamo daļu īpašnieki (kuriem no viņu gribas neatkarīgu iemeslu dēļ ir liegta iespēja novērst īpašuma pārdošanu izsolē un kurā dzīvo trešā persona, kuram nostiprināta dzīvokļa tiesība līdz mūža galam, pamatojoties uz 2007.gada 16.jūlija dāvinājuma līgumu ar uzlikumu) piespiedu kārtā zaudē savu līdzšinējo dzīvesvietu un ir spiesti nodoties jaunas mājvietas meklēšanai.

Tiesa uzskata, ka kopīpašniekam, ja tas nevēlas palikt kopīpašumā, nav šķēršļu panākt savu interešu aizsardzību, respektējot citu personu - pārējo kopīpašnieku - tiesiskās intereses, kā to pieprasa Civillikuma 1.pants. Piemēram, prasītājai nebija šķēršļu no kopīpašuma izstāties, savu domājamo daļu atsavinot (atbildētāji ir izteikuši vēlēšanos nopirkt nekustamo īpašumu par tādu summu, kādu to izdevusi prasītāja, piemaksājot papildus izdevumus, kādi būtu radušies ar nekustamā īpašuma uzturēšanu) vai risinot citādi nekustamā īpašuma jautājumus.

Atbildētājiem pārliecinoši pieder lielākā nekustamā īpašuma daļa, tā acīmredzami pārsniedz prasītājai piederošo daļu un tiesa uzskata, ka pārdodot īpašumu izsolē, attiecībā pret atbildētājiem un trešo personu tiktu radīta netaisnīga situācija, jo viņiem nekustamais īpašums ir viņu vienīgā dzīvesvieta, jo sevišķi, ja runā par trešo personu. Lietas materiālos neatrodas ziņas, kas liecinātu par pretējo.

Tiesības uz dzīvesvietas neaizskaramību ir cilvēka pamattiesības.

Tiesasprāt civiltiesisko attiecību dalībniekiem ir jāņem vērā pretējās puses intereses. Iegādājoties nekustamā īpašuma daļa, prasītājai bija jāapzinās un jāparedz, ka tai būs jāņem vērā pārējo kopīpašnieku intereses.

Ņemot vērā, ka prasītāja prasību ir formulējusi - izbeigt kopīpašumu, noteicot lietu pārdot (izsolē), izdalot ieņemto naudu kopīpašnieku starpā, un tiesas sēdē prasītājas pārstāve norādījusi tieši izsoli par vēlamo sadales variantu, - tad šāda prasītājas prasība konkrētajā gadījumā ir vērsta uz to, lai citus kopīpašniekus izstumtu no kopīpašuma.

Līdz ar to prasība atzīstama par nepamatotu un ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 42.panta otrajā daļā noteikts, ja prasību noraida, atstāj bez izskatīšanas vai ja prasītājs atsakās no prasības, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

No lietā esošās uzziņas par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem redzams, ka lietā tie ir 10,26 *euro*. Prasītāja iesniedzot prasības pieteikumu tiesā samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,34 *euro*. Ņemot vērā, ka prasība noraidīta, no prasītājas valsts labā piedzenama nesamaksātā starpība, tas ir 2,92 *euro*.

Civilprocesa likuma 44. panta trešā daļa paredz, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

Saskaņā ar lietā esošajām pilnvarām un orderiem atbildētājus un trešo personu pārstāv zvērināta advokāte Andra Škurova, kura piedalījās lietas izskatīšanā pēc būtības pirmās instances tiesā un par juridisko palīdzību šajā lietā izrakstīja atbildētājam /pers. B/ rēķinu 1000 *euro*.

Tiesa atzīst, ka atbildētāju un trešās personas pieprasītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai, ievērojot lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, ir taisnīgi un samērīgi.

Līdz ar to tiesa piedzen no prasītājas par labu atbildētājiem un trešajai personai ar lietas vešanu saistītos izdevumus 1000 *euro* apmērā.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97., 190.-193.pantu tiesa

**nosprieda**

noraidīt SIA "/nosaukums/" prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ par kopīpašuma izbeigšanu, ar trešo personu /pers. D/.

Piedzīt no SIA "/nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. C/, personas kods /personas kods/ un /pers. D/, personas kods /personas kods/, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 1000 *euro*.

Piedzītie ar lietas vešanu saistītie izdevumi ieskaitāmi /pers. B/, personas kods /personas kods/, kontā Nr./numurs/, AS LUMINOR BANK AS LATVIAN BRANCH.

Piedzīt no SIA "/nosaukums/", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,92 EUR , kas veicama saņēmējam: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, kontā Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lietā Nr.C29314319.

Sprieduma labprātīgai izpildei ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu un par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese V.Gailīte